สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เอกสารโสตทัศน์ชุดวิชา 91310 (เล่มที่ 2 หน่วยที่ 9-15)

หลักการบริหารการส่งเสริมการเกษตร

Principles of administration in Agricultural Extension

คณะกรรมการกลุ่มบริหารชุดวิชา 91310
หลักการบริหารการส่งเสริมการเกษตร

หน่วยที่ 9: การบริหารโครงการส่งเสริมการเกษตร

การบริหารโครงการ V.S. การบริหารทั่วไป

การบริหารโครงการ

- มีระยะเวลาสิ้นสุดแน่นอน
- การดำเนินการอยู่ในสภาพเปลี่ยนแปลง
- **สร้างกลุ่มทีมงานชั่วคราวขึ้นมาดำเนินงาน**
- มีสภาพการดำเนินงานไม่คงที่ ไม่สม่ำเสมอ
- **มีอำนาจในการสั่งการตามสายการบังคับบัญชา**

การบริหารทั่วไป

- มีระยะเวลาที่ไม่สิ้นสุด
- มีลักษณะซ้ำๆ เป็นกิจวัตร
- **สร้างกลุ่มทีมงานถาวรขึ้นมาดำเนินงาน**
- มีสภาพการดำเนินงานในลักษณะคงที่สม่ำเสมอ
- **มีสายการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น**

ความสำคัญของการบริหารโครงการฯ

ช่วยลดอัตราเสี่ยง สามารถลด ตัด ขยายได้

มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

ทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์

ส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้มีความสนใจและต้องการเข้าร่วมโครงการ (ไม่ใช่ สนับสนุนให้กลุ่มเป้าหมายได้พัฒนาตนเอง)

บทบาทของผู้บริหารโครงการ

ประสานงานกับบุคคลต่างๆ

- ทั้งในและนอกหน่วยงาน
- นักวิชาการ นักวิชาการ นักวิจัย

วางรูปแบบและผู้ดำเนินโครงการ

- ดูแล สนับสนุนในการจัดหาสิ่งจำเป็นในการดำเนินโครงการ

รอบรู้ทุกประการในโครงการ

- การเตรียมการและการบริหารตามแผนโครงหาร การดูแลแก้ไขปัญหาต่างๆ

กระตุ้นให้บุคลากรทำงานมากขึ้น

- ใช้การประสมประสานและการกระจายอำนาจ

ขั้นตอนการจัดองค์การบริหารโครงการ

1. ปรับปรุง แก้ไข วัตถุประสงค์และกิจกรรมต่างๆ
2. จัดตั้ง หน่วยงาน องค์กรต่างๆ
3. ทำแผน ปฏิบัติงาน
4. บรรจุแต่งตั้ง บุคคล
5. ★ กำหนดกฎ ระเบียบ ปฏิบัติ
6. ตั้งระบบ ส่งเสริม เผยแพร่

การดำเนินการบริหารโครงการ

การจัดทำคู่มือและตารางปฏิบัติงาน	เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องศึกษาทำความเข้าใจในขั้นตอนวิธีการปฏิบัติต่างๆ ในโครงการ
ระบบสื่อสารภายในโครงการ	ตารางรายการงานและความรับผิดชอบ
การจัดประชุม	ประชุมกลุ่ม ผู้บริหาร เฉพาะกิจ ต้องให้เกิดประโยชน์
การกำหนดกำหนดการและควบคุม	ระบบจัดซื้อ ระบบพัสดุ

การติดตามดูแลโครงการ

การตรวจสอบงาน

- ตรวจสอบคุณภาพงาน รวมถึงการใช้วัสดุและการใช้งาน

การวัดความก้าวหน้าระหว่างดำเนินงาน

- เปรียบเทียบกับแผนงาน
- ทราบปัญหาที่ผ่านมาและแนวทางแก้ไข

การทดสอบ

- ทดสอบว่าผลผลิตที่ได้ตรงตามคุณภาพหรือไม่

การสอบบัญชี

- ตรวจสอบความถูกต้อง การใช้จ่าย การบันทึกทางบัญชี

แนวการปฏิบัติในการโอนโครงการส่งเสริมการเกษตรเข้าสู่ภาวะปกติ

ก่อนวันสิ้นสุดโครงการ

ทำรายงานสรุปโครงการให้ชัดเจนว่าตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ พร้อมเสนอแนวทาง

จัดทำสรุปการเงินและบัญชี

รายจ่ายที่ตรวจสอบได้ รวมถึงทรัพย์สิน

วางแผนว่าจะดำเนินการอะไรบ้างและอย่างไร เมื่อใด โดยใคร และที่ไหน

★ เตรียมบุคลากรที่จะเข้าทำงาน

การทำให้กลุ่มบุคคลมีความเชื่อมั่นที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยการพึ่งตนเอง ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความเป็นไปได้สูงที่จะประสบผลสำเร็จ

มอบหมายและโอนภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ

END

ชุดวิชา 91310

หน่วยที่ 10: การประเมินโครงการส่งเสริมการเกษตร

ขอบเขตการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการเกษตร

- การประเมินวัตถุประสงค์โครงการ
- การประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ
- การประเมินประสิทธิผล
- การประเมินประสิทธิภาพ
- การประเมินผลกระทบของโครงการ
- การประเมินผลการดำเนินงานทั้งหมดพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ

การให้ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และอุปสรรคในการประสานงาน

รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (*CIPP Model*)

- การประเมินสภาพแวดล้อม (Context evaluation: C) เป็นการประเมินปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อความสำเร็จ / ล้มเหลวของโครงการ
- ★ การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input evaluation: I) การประเมินทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการนำมาใช้ในการดำเนินโครงการ
- การประเมินกระบวนการ (Process evaluation: P) การประเมินเกี่ยวกับวิธีการจัดการกิจกรรมของโครงการ
- การประเมินผลผลิต (Product evaluation) การประเมินผลที่ได้รับทั้งหมดจากการดำเนินโครงการ

แบบแผนการประเมินผลโครงการส่งเสริมการเกษตร

1. การประเมินผลโดยใช้แบบแผนทดลอง

1.1 แผนแบบวัดก่อนหลังไม่มีกลุ่มควบคุม

ข้อดี

- เสียค่าใช้จ่ายน้อย
- มีเงื่อนไขว่าต้องวางแผนการเก็บข้อมูลสม่ำเสมอและเพียงพอ

1.2 แผนแบบวัดก่อนหลังมีกลุ่มควบคุม

ข้อดี

- มีความถูกต้องสูงทั้งทางปฏิบัติและวิชาการ
- สามารถแยกผลกระทบภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.การประเมินผลโดยไม่ใช้แผนทดลอง

ตัวชี้วัดในการประเมินผลโครงการส่งเสริมการเกษตร

- ตัวชี้วัดการบริหารจัดการโครงการ : ตัวชี้วัดกระบวนการบริหารโครงการ การดำเนินการ ติดตาม การประสานงาน
- ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า: ตัวชี้วัดปัจจัยต่างๆ ที่นำเข้าสู่กระบวนการ เช่น แรงงาน วัตถุดิบ เงินลงทุน
- ตัวชี้วัดผลผลิต : ตัวชี้วัดว่าผลผลิตที่ได้ตรงตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์หรือไม่
- ตัวชี้วัดผลลัพธ์: ตัวชี้วัดผลอันเนื่องมาจากผลผลิต หรือผลิตผล จากการดำเนินงาน
- ตัวชี้วัดผลกระทบ: ตัวชี้วัดผลที่เกิดขึ้นทางบวก และทางลบ

คุณลักษณะตัวชี้วัดที่ดี

- **มีความเที่ยงตรง** : สามารถบอกสิ่งที่เราต้องการทราบได้อย่างชัดเจน ตรงตามวัตถุประสงค์
- **มีหลักเกณฑ์แน่นอน:** มีหลักเกณฑ์หรือสูตรคำนวณที่แน่นอน
- ★ **ไม่มีผลกระทบจากปัจจัยภายนอก:** ไม่มีตัวชี้วัดที่มีตัวแปรที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน
- **มีระบบจัดเก็บข้อมูลที่ดี**
- **เป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง:** ทั้งผู้ประเมิน และผู้ถูกประเมิน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- **ประชากร**: ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดในโครงการ
- **กลุ่มตัวอย่าง:** สามารถเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดได้

➢ **การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย:** ใช้ตารางเลขสุ่ม การจับฉลาก

➢ **การสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ:** ใช้กับประชากรลักษณะใกล้เคียงกัน

★ ➢ **การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ: ประชากรแต่ละหน่วยมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน**

➢ **การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม: ใช้กับประชากรกระจัดกระจาย โดยการจัดกลุ่มในแต่ละกลุ่มให้มีสมาชิกหลากหลาย**

➢ **การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน**

➢ **การสุ่มแบบเจาะจง**

การวิเคราะห์และการเขียนรายงานผล

ตัวอย่าง 1 ผลจากการเก็บข้อมูล

5, 5, 5, 5, 5, 5 → ค่าเฉลี่ย = 5

ตัวอย่าง 2 ผลจากการเก็บข้อมูล

2, 5, 8, 5, 7, 3 → ค่าเฉลี่ย = 5

★ค่าเฉลี่ยเท่ากันแต่การกระจายไม่เท่ากัน จึงต้องมีการจัดการกระจายของข้อมูลด้วยค่า

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การรายงานผลข้อมูล

บทที่ 1:

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัตถุประสงค์

ขอบเขต

นิยามคำศัพท์

ประโยชน์ที่ได้รับ

บทที่ 2:

สาระสำคัญของโครงการ

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล

ผลการประเมินที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3:

แนวทางการประเมินผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4:

ผลการประเมิน

บทที่ 5:

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

ง่ายแบบนี้ สอบผ่านแน่นอน!!!!!!!!

หน่วยที่ 11

การบริหารความเสี่ยงในการส่งเสริมการเกษตร

ประเภทของความเสี่ยง

- **ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ :** ความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มเป้าหมายหรือลูกค้า
- **ความเสี่ยงด้านการเงิน:** อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน เครดิต สภาพคล่อง กระแสการเงินขององค์การ
- **ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ :** กฎหมาย วัฒนธรรม การสรรหาบุคลากร นโยบายผู้บริหาร
- **ความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ:** ภัยธรรมชาติ สภาพแวดล้อม ทรัพย์สิน และเจ้าหน้าที่

ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยงต่อการส่งเสริมการเกษตร

หน่วยงานส่งเสริมการเกษตร

- ช่วยกำหนดนโยบายของรัฐ
- ★ การสร้างสรรค์โครงการใหม่ๆ
- เกิดความโปร่งใส
- ลดการสูญเสียงบประมาณ

เกษตรกร

- ได้โครงการใหม่ๆที่มีประโยชน์และเหมาะสม
- ลดความเสี่ยงด้านการเงิน
- สามารถตอบสนองต่อความเสี่ยงได้ดีขึ้น
- เพิ่มศักยภาพของเกษตรกร

หลักการบริหารความเสี่ยงในงานส่งเสริมการเกษตร

- ต้องจัดรูปแบบการทำงานเป็นกระบวนการ
- ต้องเกิดจากการทำงานร่วมกันของบุคลากร
- ต้องประยุกต์ใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร
- นำไปใช้ทั่วทั้งองค์การ
- ต้องมีการคาดถึงความเสี่ยงหรือความเสียหายที่ยอมรับได้ (ไม่ใช่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดขององค์กร)
- มีความเหมาะสมและเป็นไปได้
- นำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์

ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง

- การประเมินความเสี่ยง
  - การระบุความเสี่ยง
  - การพรรณาความเสี่ยง
  - การประมาณความเสี่ยง
- การรายงานความเสี่ยง
  - การรายงานภายใน
  - การรายงานภายนอก
- การตัดสินใจ
- การบำบัดความเสี่ยง
- การรายงานความเสี่ยง
- การติดตามผล

แนวทางการวิเคราะห์ความเสี่ยง

★สภาพแวดล้อมที่ต้องทำการวิเคราะห์

- ✓ **ความเสี่ยงด้านสังคมการเมือง:** รัฐบาล การแทรกแซง
- ✓ **ความเสี่ยงด้านการเงินและสังคม:** อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนเงิน
- ✓ **ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี** การเลือกใช้เทคโนฯ
- ✓ **ความเสี่ยงด้านการดำเนินการ**
- ✓ **ความเสี่ยงสภาพแวดล้อมธรรมชาติ**

ไม่ต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงของเกษตรกร!!!

การควบคุมภายในเพื่อการบริหารความเสี่ยง

★องค์ประกอบที่สำคัญมี 3 ประการ ได้แก่

การดำเนินการ (Operation: O) : การบริหารใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ

การรายงานทางการเงิน (Financial: F) : รายงานที่จัดทำขึ้นทั้งภายในและภายนอก เป็นไปอย่างถูกต้อง เชื่อถือได้

การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ (Compliance: C) : การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับตามนโยบายที่ตั้งขึ้น

การออกแบบระบบการควบคุมภายในเพื่อการบริหารความเสี่ยงทางส่งเสริมการเกษตร

กำหนดวัตถุประสงค์

- วัตถุประสงค์ในระดับหน่วยตรวจรับ
- วัตถุประสงค์ในระดับกิจกรรม

แนวทางการกำหนดหรือออกแบบระบบการควบคุมภายใน

- วัตถุประสงค์การควบคุมภายในด้านทรัพยากร
- เหตุการณ์ที่เกิดความเสี่ยงด้านทรัพยากรบุคคล
- กิจกรรมในการวางระบบการควบคุมภายในด้านทรัพยากรบุคคล

การกำหนดหรือออกแบบระบบควบคุมภายใน

- วิธีทั่วไป การบริหาร นโยบาย ความรับผิดชอบต่างๆ
- วิธีเฉพาะ สำหรับกิจกรรมเฉพาะต่างๆ

หน่วยงานตรวจรับที่ต้องจัดระบบการควบคุมภายใน

- หน่วยงานตรวจรับตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน

ผู้รับผิดชอบในการติดตามการดำเนินงาน

FAIL

ไม่อ่านหนังสือก่อนสอบ จะ*เสี่ยง*สอบตกมากๆ เลยนะ!!!!!

หน่วยที่ 12

การบริหารความขัดแย้งในงานส่งเสริมการเกษตร

องค์ประกอบของความขัดแย้ง

1. <u>ปฏิกิริยาของคนที่มีส่วนได้ส่วนเสีย</u>
2. ลักษณะของความขัดแย้ง (2 ฝ่าย/ความสำคัญ/ค่านิยม)
3. สาเหตุของความขัดแย้ง
4. การเจราจาต่อรอง
5. การเตรียมการในการขจัดความขัดแย้ง

ลักษณะพื้นฐานทางธรรมชาติของมนุษย์ ที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง

1. มนุษย์มีความต้องการที่ไม่สิ้นสุด
2. มนุษย์เป็นสัตว์สังคม
3. จุดมุ่งหมายของมนุษย์
4. มนุษย์มีวัฒนธรรม
5. มนุษย์ต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางบวกตลอด
6. ความไม่คุ้มค่าที่มนุษย์
7. ความตั้งใจ

แนวคิดในเรื่องของความขัดแย้งของรอบบินส์

1. แนวคิดแบบดั้งเดิม (รุนแรง ทำลาย ไม่มีเหตุผล)
2. แนวคิดเชิงมนุษยสัมพันธ์ (สร้างความร่วมมือได้)
3. แนวคิดแบบนักปฏิสัมพันธ์ "หากองค์กรใดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อยู่กันอย่างสงบ คิดหรือทำสิ่งใดไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อนั้นคือภาวการณ์เริ่มตกต่ำหรือเกิดการเสื่อมถอยขององค์กร"

แนวคิดการเจรจาความขัดแย้ง

การเจรจาโดยจุดยืน	การเจรจาโดยยึดผลประโยชน์เป็นหลัก
ให้ได้ส่วนแบ่งมากที่สุด	ได้ความพึงพอใจจากทุกฝ่าย
ผลลัพธ์แบบแพ้-ชนะ	พยายามทำให้บรรลุความต้องการทั้งสองฝ่าย
เกิดความสัมพันธ์แบบปฏิปักษ์	ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
มองผลประโยชน์เป็นความขัดแย้ง	มองหาจุดที่มีประโยชน์
เปิดเผยฝ่ายตรงข้าม ปกปิดฝ่ายเรา	แบ่งปันข้อมูลและช่วยกันสร้างทางเลือก
เริ่มที่การตั้งความต้องการไว้สูง	มุ่งผลประโยชน์ร่วม
ใช้การคุกคาม	ใช้เหตุผลและประสบการณ์ในการจัดการปัญหา

สาเหตุของความขัดแย้งในการส่งเสริมการเกษตร

1. ความขัดแย้งที่มีสาเหตุเกี่ยวกับข้อมูลและสารเทศ
2. ความขัดแย้งที่มีสาเหตุเกี่ยวกับผลประโยชน์ร่วม
3. ความขัดแย้งด้านพฤติกรรม และความสัมพันธ์
4. ความขัดแย้งที่มีสาเหตุจากความเชื่อและคำนิยม
5. ความขัดแย้งทางโครงสร้างและหน้าที่

ความขัดแย้งที่มีสาเหตุเกี่ยวกับข้อมูลและสารเทศ

1. การขาดข้อมูลสารสนเทศ
2. ความสับสนเกี่ยวกับขอบเขตของบทบาท หน้าที่
3. ความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน
4. การติดต่อสื่อสารที่บกพร่อง
5. วิธีการที่แตกต่างกันในการตีความหมาย
6. ความแตกต่างกันในวิธีประเมิน

ผลดีของความขัดแย้ง

1. ทำให้ปัญหาที่เคยถูกมองข้ามได้รับความสนใจ
2. เป็นแรงจูงใจให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายรู้และเข้าใจถึงความต้องการในผลประโยชน์ ของกันและกันมากขึ้น
3. <u>ช่วยกระตุ้นให้เกิดความคิดใหม่ แนวทางใหม่</u>

การจัดการความขัดแย้ง

เริ่มจาก

หน่วยที่ 13

การบริหารการส่งเสริมการเกษตรภาครัฐ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ส่วนราชการ

- สำนักงานรัฐมนตรี
- สำนักงานปลัดกระทรวง
- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รัฐวิสาหกิจ

- องค์การตลาดเพื่อการเกษตร
- องค์การสะพานปลา
- องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
- องค์การสวนยาง
- สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

องค์การมหาชน

- สำนักงานพัฒนาการวิจัยเพื่อการเกษตร
- สถาบันและพัฒนาพื้นที่สูง
- สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการผลิต

- <u>กรมการข้าว</u>
- กรมประมง
- กรมปศุสัตว์
- กรมวิชาการเกษตร
- กรมหม่อนไหม

(เป็นระดับส่วนกาสนับสนุนงานด้านการส่งเสริมการเกษตร)

กลุ่มภารกิจด้านบริหารจัดการทรัพยาการการผลิต

- กรมพัฒนาที่ดิน
- กรมชลประทาน
- สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กลุ่มภารกิจด้านส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ฯ

- กรมส่งเสริมการเกษตร
- กรมส่งเสริมสหกรณ์
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

แนวทางการบริหารการส่งเสริมการเกษตรระดับส่วนกลาง

นโยบายและการจัดทำแผนงานส่งเสริมการเกษตร

จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน

วางแผนการบริหารบุคคล**

ติดตามและนิเทศงานในทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ

13.1.3

โครงสร้างการบริหารการส่งเสริมการเกษตรระดับภูมิภาค

ตาม พรบ. พ.ศ.**2457**

ขอบเขตความรับผิดชอบในการบริหารการส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัด

1. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร องค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจเกษตรชุมชน
2. ส่งเสริมและประสานถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิต การจัดการผลผลิตพืชประมง และปศุสัตว์
3. กำกับ ดูแล และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานเกษตรอำเภอ
4. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับบสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานเกษตรอำเภอ

1. วางแผนและส่งเสริมการวางแผนการผลิตการเกษตรในอำเภอ
2. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร องค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจเกษตรชุมชน
3. ส่งเสริมและประสานถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิต การจัดการผลผลิตพืชประมง และปศุสัตว์
4. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับบสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

13.2.2

แนวทางการบริหารการส่งเสริมการเกษตรระดับภูมิภาค

13.2.3

แนวทางการบริหารการส่งเสริมการเกษตรระดับท้องถิ่น

การบริหารงานส่งเสริมการเกษตรในระดับท้องถิ่น เป็นลักษณะการดำเนินงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานและองค์การที่เกี่ยวข้อง ยึดหลักความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ โดยผ่านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านที่มีคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นกลไกในการจัดทำแผน

หลักการบริหารการส่งเสริมการเกษตร

หน่วยที่ 14 :

การบริหารการส่งเสริมการเกษตรภาคเอกชน

© PoweredTemplates.com

ลักษณะการดำเนินงานขององค์กรภาคเอกชน

เชิงส่วนประกอบ

- บุคคล
- โครงสร้าง
- การปฏิสัมพันธ์ต่อกัน

เชิงระบบ

- ระบบปิด
- ระบบเปิด

© PoweredTemplates.com

โครงสร้างการบริหารการส่งเสริมการเกษตรขององค์กรธุรกิจภาคเอกชน

โครงสร้างแบบง่าย

- องค์กรขนาดเล็ก เริ่มกิจการใหม่
- ไม่มีการแบ่งงานชัดเจน

โครงสร้างตามหน้าที่

- เกิดความเชี่ยวชาญในการทำงานเฉพาะด้าน

โครงสร้างแบบเป็นหน่วยงาน

- หน่วยงานมีอิสระในการดำเนินงานและตัดสินใจ

© PoweredTemplates.com

โครงสร้างการบริหารการส่งเสริมการเกษตรขององค์กรธุรกิจภาคเอกชน

โครงสร้างแบบแมทริกซ์

- แนวตั้งตามหน้าที่งาน
- แนวนอนตามโครงการหรือแผนงานพิเศษต่างๆ

โครงสร้างแบบโมดูล่า

- องค์กรมีแต่กิจกรรมหลัก
- จ้างหน่วยงานภายนอกดำเนินกิจการที่ไม่ใช่กิจกรรมหลัก

โครงสร้างองค์การแบบผสม

- จัดโครงสร้างแบบผสมผสานกัน

© PoweredTemplates.com

รูปแบบงานส่งเสริมการเกษตรแบ่งตามลักษณะองค์การ

องค์การส่งเสริมที่แสวงหากำไรให้แก่องค์การ

แบบครบวงจร

จะมีการทำสัญญาข้อตกลงร่วมกัน

ข้อดี

- ขายผลผลิตกับบริษัทโดยตรง ไม่ต้องไปหาตลาดเอง
- เพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร
- บริษัทจะบริการวางแผนการผลิต จัดหาเทคโนโลยีต่างๆให้

แบบส่งเสริมการขาย

ทีมงานเข้าไปส่งเสริม ให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตต่างๆ แต่จุดประสงค์คือเพิ่มยอดขาย

© PoweredTemplates.com

รูปแบบงานส่งเสริมการเกษตรแบ่งตามลักษณะองค์การ

องค์การการเกษตรแบบให้เปล่า แต่หวังผลกำไรระยะยาว

เช่น เข้าไปสอนเกษตรกรรายย่อยเรื่อง การรักษาสุขอนามัยฟาร์ม→หวังผล ลดภาระค่าใช้จ่ายในการป้องกันปัญหาโรคของสัตว์

© PoweredTemplates.com

องค์กรภาครัฐที่ไม่แสวงหาผลกำไร

- องค์การสาธารณกุศล
- องค์การไม่แสวงหาผลกำไร
- องค์การพัฒนาเอกชน
- องค์การอาสาสมัคร
- เครือข่ายการพัฒนา
- โครงการพัฒนา
- มูลนิธิ
- สมาคม
- สภา

องค์กรภาคเอกชนที่แสวงหาผลกำไร

- บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด
- บริษัท เจียไต๋ เมล็ดพันธ์ จำกัด
- บริษัท เครือเบทาโกร จำกัด

กรอบแนวคิดการบริหารงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร

การพัฒนาแบบพึ่งตนเอง

- หลักการช่วยตนเอง
- หลักการพึ่งตนเอง
- หลักการความเป็นเจ้าของ
- หลักการเป็นลูกจ้างตนเอง

การพัฒนาที่ยั่งยืน

- การพัฒนาคน
- การพัฒนาอาชีพและรายได้
- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์

- ความมั่นคงด้านอาหาร
- ความมั่นคงด้านอาชีพ

เน้นการพัฒนาจิตใจ

- นำเอาปัญหาของชุมชนมาร่วมกันแก้ไข
- การบริจาคเงินสนับสนุนชุมชน
- การให้ทุนการศึกษาในรูปแบบต่างๆ

การบริหารส่งเสริมการเกษตรภาครัฐ

การบริหารเชิงกระบวนการ/เชิงระบบ

ปัจจัยนำเข้า → กระบวนการ → ผลลัพธ์

การบริหารเชิงบูรณาการ

การบริหารภายใต้บริบทของชุมชน สังคม วัฒนธรรม และภูมิสังคม

บทบาทในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แก้ไขปัญหาร่วมกัน

© PoweredTemplates.com

บทบาทในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

- บทบาทในการเป็นผู้กระตุ้น
- บทบาทในการขับเคลื่อน
- บทบาทในการสร้างการมีส่วนร่วม

© PoweredTemplates.com

ขอบคุณครับ

© PoweredTemplates.com

หน่วยที่ 15 คุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงานส่งเสริมการเกษตร

จริยธรรม	ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม
คุณธรรม	สภาพคุณงามความดี
ศีลธรรม	ความประพฤติที่ดีชอบ ศีลและธรรม ธรรมในระดับศีล
มโนธรรม	ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม
จริยธรรม	ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม

ความรู้

คุณธรรม

ความสามารถ

จริยธรรม

มุมมองเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมในมิติต่างๆ

คุณธรรมและจริยธรรมในแต่ละสถานการณ์/วิชาชีพ แตกต่างกัน ดังประเด็นต่อไปนี้

- ในแต่ละคน แต่ละสังคม
- ในสถานการณ์ต่างๆ
- ในทางกฎหมาย
- ในแต่ละจรรยาบรรณวิชาชีพ

คุณธรรมและจริยธรรมในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ

อริยสัจ 4	ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค
อิทธิบาท 4	ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา
สัปปุริสธรรม 7	รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน รู้จักคน
สังคหวัตถุ 4	ทาน ปิยวาจา อัตถจริยา สมานัตตา

คุณธรรมและจริยธรรมในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ

ทศพิธราชธรรม

ทาน = การให้

ศีล = การประพฤติดีงาม

บริจาค = การเสียสละ

อาชวะ = ความซื่อตรง

มัทวะ = ความมีอัทยาศัยอันดีงาม

ตปะ = ความเพียร

อโกธะ = การไม่โกรธ

อวิหิงสา = ความไม่เบียดเบียนตนและผู้อื่น

ขันติ = ความอดทนอดกลั้น

อวิโรธนะ = การไม่มีผิดจากความยุติธรรม

หลักธรรมาภิบาล 4 ประการ

หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี 6 ประการ

จริยธรรมของข้าราชการพลเรือน

- ยึดมั่นในจริยธรรม กระทำในสิ่งที่ถูกต้อง
- มีจิตสำนึกที่ดีและรีบผิดชอบต่อหน้าที่
- ยึดถือประโยชน์ส่วนรวม เหนือประโยชน์ส่วนตน
- ละเว้นจากการแสวงหาผลประโยชน์โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่
- เคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญอย่างตรงไปตรงมา
- ฯลฯ

ต้องไม่เน้น **สร้างผลกำไรทางธุรกิจจากการรับราชการ**

แนวทางในการนำหลักคุณธรรมและจริยธรรมไปใช้ในการบริหารส่งเสริมการเกษตร

ระดับบุคคล

- มีความรู้ เข้าใจ รักงานที่ทำ
- รับผิดชอบต่อหน้าที่
- ซื่อสัตย์สุจริต
- ขยันหมั่นเพียร
- เสียสละ
- เมตตา กรุณา
- สุภาพอ่อนโยน
- ฯลฯ

ระดับองค์กร

- การปรับเปลี่ยนทัศนคติ
- การสร้างเครือข่าย
- การสร้างกิจกรรม